

चरभवन (चर + भव) n. dass. VARĀH. L. 617. 10, 1.

चरम् Uṇ. 3, 69. 1) adj. f. स्रा; nom. pl. m. चरमे und चरमासु P. 4, 1, 23. VOP. 3, 12. mit seinem subst. comp. P. 2, 1, 58. der letzte, äusserste (westlich in den folg. comp.); unterste, geringste AK. 3, 2, 30. 3, 4, 39 (COLLEBR. 20), 4. H. 1439. नहि वैश्वर्यं च वसिष्ठः परिमंसे RV. 7, 39, 3. स नो रत्निषच्चरम् स मध्यमम् 8, 50, 15. 20, 14. चरुमेणां पशुना TS. 1, 2, 3, 1. 5, 5, 9, 1. der letzte BHĀG. P. 3, 4, 12. 11, 1. 28, 36. 30, 34. 4, 16, 24. H. 30, 33. क्रियतामेषां सुतानां चरमा क्रिया die letzte Cerimonie, die Todtencerimonie MBh. 4, 834. वयस्यचरमे P. 4, 1, 20. Vārtt. पृष्ठं तु चरमं तनोः der äusserste Theil des Körpers AK. 2, 6, 29. H. 601. unmittelbar folgend Kap. 1, 73. चरमम् adv. zuletzt, am spätesten: पूर्वोत्थायी चरमं चोपशायी MBh. 1, 3628. 3, 14706. प्रथमम् — चरमम् zuerst, am Anfange — zuletzt, am Ende RĀGĀ-TAR. 5, 7. उत्तिष्ठेत्प्रथमं चास्य चरमं चैव संविशेत् vor ihm — nach ihm M. 2, 194. चरमर्तम् AV. 19, 15, 3. — 2) eine best. hohe Zahl VJUP. 182. — Vgl. अचरम.

चरमत्माभूत् (च + भू) m. der Berg im Westen, hinter dem man Sonne und Mond untergehen lässt (s. u. अस्त), AK. 2, 3, 2.

चरमशैषिक (von च + शीर्षन्) adj. f. इ wobei der Kopf nach Westen zu liegen kommt (Gegens. पूर्वशीर्षी): वृषी MBh. 13, 462.

चरमाचल (चरम + अचल) m. = चरमत्माभूत् TRĪK. 2, 3, 3. Hit. 9, 5.

चरमाज्ञा (च + अज्ञा) f. die letzte oder geringste Ziege AV. 5, 18, 11.

चरमाद्रि (चरम + अद्रि) m. = चरमत्माभूत् H. 1027.

चरम्य (von चरम), चरम्यति der letzte sein gaṇa काण्डादि zu P. 3, 1, 27.

चरव्य adj. zum चरु bestimmt: तण्डुलाः P. 5, 1, 2, Vārtt. 3, Sch.

चरसे infin. s. u. चरु.

1. चराचर (von चरु mit Redupl.) 1) adj. beweglich, laufend P. 6, 1, 12, Vārtt. 2. PAT. zu P. 7, 4, 58. VOP. 26, 30. AK. 3, 2, 23. H. 1454. an. 4, 252. MED. r. 262. द्वि पन्थाश्चराचरः RV. 10, 85, 11. ÇAT. Br. 4, 1, 25. चराचरोऽयः स्वाहा सरोमुपेयः स्वाहा VS. 22, 29. — 2) n. Cypraea moneta (s. कपर्द) RĀGĀN. im ÇKDr.

2. चराचर (चर + अचर) adj. beweglich und unbeweglich, subst. Bewegliches und Unbewegliches (Thiere und Pflanzen): भूतं चराचरम् BHĀG. 10, 39. जगद्धेदं चराचरम् R. 4, 15, 8. सर्वे भावाश्चराचराः 43, 44. लोक BHĀG. 11, 43. BHĀG. P. 3, 6, 5. इदं सर्वं चराचरम् M. 1, 57, 63. 3, 75. अस्मिंश्चराचरो so v. a. in dieser Welt 5, 44. ब्रह्मा चराचरगुरुर्यस्येदं सकलं जगत् MBh. 3, 497. चराचरोक्तम् BHĀG. P. 3, 8, 30. लोकं च सचराचरम् M. 7, 29. 11, 236. JĀGĀN. 3, 128. 145. BHĀG. 9, 10. 11, 7. R. 1, 65, 11. 3, 38, 16. 72, 27. 4, 32, 19. 6, 81, 22. adj. = इष्ट H. an. 4, 252. n. = विष्टप, जगत् ebend. und MED. r. 262. = आकाश DHAR. im ÇKDr.

चरि (von चरु) m. Thier H. 1216.

चरितं (partic. von चरु) 1) adj. s. u. चरु. — 2) n. a) das Gehen, Sichbewegen, Gang: पुनर्नो अस्तु चरितमुत्थितं च AV. 3, 15, 4. 9, 1, 3. GOBH. 3, 2, 21. प्रकृतचरितानि Suçr. 1, 21, 17. — b) das Verfahren, das Thun, Benehmen, Wandel, die Thaten H. 843. RV. 1, 90, 2. मृगाश्चक्रिणाम् VARĀH. BRH. S. 107, 12. सर्वं ह्यस्य चरितं मशकः कोरिति Hit. I. 76. उदार° adj. 64. रामस्य R. 4, 2, 34. 1, 94. 3, 8. 4, 5. शुचि INDRA. 5, 62. AK. 1, 1, 26. ÇĀK. 164. 69, 8. PĀNĀT. 101, 10. RĀGĀ-TAR. 5, 2, 73. BHĀG. P. 1, 19, 22. ÇĪC. 9, 33. — Vgl. उत्तरराम°, इश्चरित. सञ्चरित, सकृ°, सु°.

II. Theil.

चरितमय (von चरित) adj. am Ende eines comp. die Thaten des und des enthaltend, erzählend: (कथाम्) नरवाकन्दतचरितमयोम् KATHĪS. 8, 35.

चरितव्य (von चरु) adj. 1) zu verfahren: उपोषु वाचा चरितव्यम् AIT. Br. 1, 28. — 2) zu üben, zu vollbringen: प्रापश्चितम् M. 11, 53. न चाप्यधर्मो विद्वद्विश्रितव्यः कथं च न MBh. 1, 7259. — Vgl. चरितव्य.

चरिताय् (denom. von चरित), ०यति und ०यति gaṇa लोकितादि zu P. 3, 1, 13.

चरितार्थ (चरित + अर्थ) adj. f. स्रा dessen Ziel —, Zweck —, Bestimmung erreicht ist: चरितार्थासि ÇĀK. 111, 12. MĀLAY. 74, 6. रामरावणयोर्वै चरितार्थमिवाभवत् RAGH. 12, 87. 10, 37. KUMĀRAS. 2, 17. 4, 45. P. 3, 1, 28, Sch. SIDDH. K. zu P. 2, 2, 11 und 8, 4, 45. Davon nom. abstr. ०र्थता f.: राज्ञो तु चरितार्थता दुःखितैरेव ÇĀK. 61, 18. ०र्थत्वं n. SĀMĀHJAK. 68. BHĪSHĀP. 113. GAUDAP. zu SĀMĀHJAK. 66. — Vgl. चरितार्थ.

चरितार्थ्य (von चरितार्थ), चरितार्थयति Jmd sein Ziel erreichen lassen: कथं न धर्मराज्ञं चरितार्थयिष्यासि NAIŠH. 9, 49.

चरितन् s. इश्चरितन्.

चरित्र (von चरु) 1) n. a) Fuss, Bein P. 3, 2, 184. VOP. 26, 169. RV. 1, 116, 15. ते मा रत्तु विन्नसश्चरित्रात् 8, 48, 5. 10, 117, 7. AV. 10, 2, 12. KAUC. 44. masc. VS. 6, 14. — b) das Gehen: प्रतिष्ठायै चरित्राय VS. 13, 19. — c) das Benehmen, Betragen, Handlungsweise AK. 3, 4, 14, 81. H. 843. M. 2, 20. 9, 7. स्वचरित्राभिगुप्ता R. 5, 51, 17. KATHĪS. 4, 83. VET. 26, 18. 27, 1. विपर्यस्तचरित्रस्य तस्य क्रूरस्य भूपतेः RĀGĀ-TAR. 4, 633. Am Ende eines adj. comp. f. स्रा PĀNĀT. IV, 57. सुचरित्रा ein gesittetes Weib AK. 2, 6, 4, 6. — 2) f. स्रा Tamarindenbaum ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. चारित्र.

चरित्रबन्धक (च + बन्ध) m. ein Pfand, bei dem die Rechtlichkeit in Anschlag gebracht wird, MIT. im ÇKDr. u. बन्धक.

चरित्रवत् (von चरित्र) adj. erfahren, mit den Gebräuchen vertraut: विद्यं चरित्रवत्तं ब्राह्मणम् ĀÇV. GĀHJ. 4, 9.

चरिर्लु (von चरु) 1) adj. beweglich, unstät, wandernd Nir. 7, 29. P. 3, 2, 136. VOP. 26, 142. AK. 3, 2, 23. H. 1454. अर्चिः RV. 4, 7, 9. तेषश्चरिर्लुः ०र्णवः 6, 61, 8. 8, 1, 28. त्मा चरिर्लुक्कम् (मेषजम्) 10, 59, 9. 88, 11, 13. ÇĀNĀH. ÇĀ. 1, 11, 1. GRUJ. 2, 2. MBh. 12, 9107. स्थासु चरिर्लु BHĀG. P. 2, 0, 41. वीजं स्थासु चरिर्लु च Samen der Thier- und Pflanzenwelt M. 1, 56. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Manu Sāvārṇa HARIV. 463. Kīrtimant's von der Dhenukā VP. 83, N. 3.

चरिर्लुधूम (च + धूम) adj. dessen Rauch wogt, wirbelt RV. 8, 23, 1.

चरित्र n. = चरित्र das Benehmen, Betragen ÇABDAR. im ÇKDr.

चरु gaṇa भीमादि zu P. 3, 4, 74. Uṇ. 1, 7. m. 1) Kessel, Topf Nir. 6, 11. H. 1019. an. 2, 417. MED. r. 32. COLLEBR. Misc. Ess. I, 316. तयुर्यस्तु चरुः र्गिवा इव RV. 7, 104, 2. 9, 52, 3. अस्मिं सूनो नवं चरुम् 10, 86, 18. प्रसूतो भलमकरं चरावपि 167, 4. AV. 4, 7, 4. तप्त 9, 5, 6. 11, 1, 16. fgg. 3, 18. अपूपवो दीर्घाश्चरुः सीदतु 18, 4, 16. fgg. अपिधानं चरुणाम् 53. अयमय ÇAT. Br. 13, 3, 4, 5. KĪTJ. ÇĀ. 4, 1, 5. 7, 8, 17. KAUC. 83. चरुणो शुद्धिः M. 5, 117. JĀGĀN. 1, 183. Angeblich Bezeichnung der Wolke nach NAIŠH. 1, 10, wohl im Hinblick auf RV. 1, 7, 6; aber auch hier in der obigen Bed. zu fassen. — 2) eine der gewöhnlichen Opferspeisen, Mus oder Suppe aus Körnern in Milch, Butter, Wasser u. s. w. gekocht, Z. d. d. m. G.